

Kültürel Mirasın Aktarılmasında Yerel Kültürel Unsurların Rolü*

The Role of Local Cultural Elements in the Transmission of Cultural Heritage

Selma GÜLEÇ¹, Ali YALÇIN²

Öz

Küreselleşme ve dijitalleşme çağında, kültürlerin homojenleşme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu bir dönemde, yerel kültürel unsurların korunması ve tanıtılması, kültürel çeşitliliğin sürdürülebilirliği açısından hayati bir öneme sahiptir. Kültürel miras, bir toplumun tarihsel süreçte edindiği bilgi, beceri, inanç ve geleneklerin bütünüdür. Ayrıca toplumsal kimliği tanımlayan ve diğer toplumlardan ayıran unsurların devamlılığını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, yerel kültürel unsurların kültürel mirası aktarmadaki temel rolünü vurgulamakla birlikte, bu unsurların korunmasının gerekliliğini bilimsel bir bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Yerel kültürel unsurlar, toplumların kimliklerini ve özgünlüklerini korumasına olanak tanıyan temel yapı taşlarıdır. Bu unsurlar, dil, yemek, giyim, mimari, müzik, dans, el sanatları ve ritüeller gibi somut ve somut olmayan kültürel öğeleri içermektedir. Kültürel mirasın aktarımında etkili olan yerel kültürel unsurların korunmasının yalnızca toplumsal bir görev değil, aynı zamanda küresel kültürel çeşitliliğin zenginleşmesine de katkıda bulunduğu vurgulanmaktadır. Zengin tarihi ve kültürel mirasıyla dikkat çeken bir ülke olarak Türkiye, bu mirası koruma ve yönetme konusunda çeşitli politikalar ve uygulamalar geliştirmiştir. Özellikle 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu çerçevesinde kültürel mirasın korunmasına yönelik politikalarını sürdürmekte; bu bağlamda Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığıyla UNESCO başta olmak üzere ilgili uluslararası kuruluşlarla iş birliği yaparak kültürel mirasın sürdürülebilirliği ve gelecek kuşaklara aktarılması yönünde çeşitli koruma ve restorasyon faaliyetleri yürütmektedir. Sonuç itibarıyla dijitalleşme ve küreselleşme süreçlerinin kültürel mirasın korunmasında yeni fırsatlar ve zorluklar sunduğu görülmektedir. Yerel kültürel unsurların korunmasının toplumsal kimliğin sürdürülebilirliği, kültürel çeşitliliğin devamlılığı ve ekonomik kalkınma açısından yararlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, kültürel mirasın ekonomik kalkınma üzerindeki etkilerini ve yerel yönetimlerin kültürel mirasla ilgili projelerinin etkilerini inceleyen çalışmalar, daha etkili politikaların geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca dijitalleşme, küreselleşme, ekonomik faktörler ve uluslararası işbirliği gibi unsurlar, kültürel mirasın aktarımı, korunması ve tanıtımı için stratejiler geliştirilirken dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Kültürel Aktarım, Yerel Kültürel Unsurlar, Küreselleşme, Kültür, Miras

Abstract

In an era of globalization and digitalization, when cultures are in danger of homogenization, the preservation and promotion of local cultural elements is vital for the sustainability of cultural diversity. Cultural heritage is the totality of knowledge, skills, beliefs and traditions that a society has acquired in the historical process. It is also of great importance in terms of ensuring the sustainability of the elements that define social identity and distinguish it from other societies. This study emphasizes the fundamental role of local cultural elements in transmitting cultural heritage and aims to evaluate the necessity of protecting these elements from a scientific perspective. Local cultural elements are the basic building blocks that allow societies to preserve their identity and authenticity. These elements include tangible and intangible cultural elements such as language, food, clothing, architecture, music, dance, handicrafts and rituals. It is emphasized that the preservation of local cultural elements, which are effective in the transmission of cultural heritage, is not only a social duty but also contributes to the enrichment of global cultural diversity. As a country with a rich historical and cultural heritage, Turkey has developed various policies and practices to protect and manage this heritage. It maintains its policies for the protection of its cultural heritage, especially within the framework of the Law No. 2863 on the Protection of Cultural and Natural

* Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ Selma GÜLEÇ

ORCID ID: 0000-0002-8961-3975

Doç. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Bursa/ Türkiye. sgulec@uludag.edu.tr

Assoc. Prof., Bursa Uludağ University, Faculty of Education, Turkish and Social Sciences Education, Bursa/ Türkiye. sgulec@uludag.edu.tr

² Ali YALÇIN

ORCID ID: 0000-0001-8421-3924

Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Bursa/Türkiye. aliylcn77@gmail.com

Dr., Bursa Uludağ University, Graduate School of Educational Sciences, Turkish and Social Sciences Education, Bursa/Türkiye. aliylcn77@gmail.com

Geliş Tarihi/Received : 25.10.2024

Kabul Tarihi/Accepted : 23.06.2025

Çevrimiçi Yayın/Published : 26.06.2025

Makale Atf Önerisi /Citation (APA):

Güleç, S., Yalçın, A. (2025). Kültürel Mirasın Aktarılmasında Yerel Kültürel Unsurların Rolü. *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 44-58. DOI: 10.47899/ijss.1573894

Heritage; in this context, it carries out various conservation and restoration activities for the sustainability and transfer of cultural heritage to future generations in cooperation with relevant international organizations, especially UNESCO through the Ministry of Culture and Tourism. As a result, digitalization and globalization processes present new opportunities and challenges in the protection of cultural heritage. The preservation of local cultural elements is beneficial for the sustainability of social identity, the continuity of cultural diversity and economic development. In this context, studies examining the effects of cultural heritage on economic development and the effects of local governments' projects related to cultural heritage can contribute to the development of more effective policies. In addition, factors such as digitalization, globalization, economic factors and international cooperation should be taken into account when developing strategies for the transfer, protection and promotion of cultural heritage.

Keywords: Cultural Heritage, Cultural Transmission, Local Cultural Elements, Globalization, Culture, Heritage

1. GİRİŞ

Kültürel mirasın aktarılmasında yerel kültürel unsurların işlevi, globalleşmenin hızla arttığı ve kültürlerin homojenleşme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı günümüz dünyasında, daha da belirginleşmiş bir duruma dönüşmüştür. Küreselleşme, bir yandan kültürel çeşitliliği tehdit ederken, diğer yandan yerel kültürel unsurların korunması ve tanıtılması için yeni olanaklar ortaya çıkarmıştır. Bu çerçevede, yerel kültürel unsurların korunması ve gelecek nesillere aktarılması, sadece bir toplumsal görev değil, aynı zamanda küresel kültürel çeşitliliğin zenginleşmesi açısından da büyük önem taşımaktadır (Smith, 2006). Bu bağlamda düşünüldüğünde, kültürel mirasın sürdürülebilir bir şekilde aktarılmasında, yerel kültürel unsurların oynadığı rolün neler olduğu ve bu unsurların korunmasının gerekliliğini bilimsel bir perspektiften ele almanın önemli olduğu görülmektedir.

Kültürel miras, bir toplumun tarihsel süreçte edindiği bilgi, beceri, inanç, gelenek ve göreneklerin tümüdür. Bu miras, toplumların kimliğini oluşturan, onları diğer toplumlardan ayıran ve nesilden nesile aktaran değerler bütünü olarak ifade edilmektedir (Harrison, 2013; Lowenthal, 1998; UNESCO, 2017). Bu bağlamda, yerel kültürel unsurların buradaki temel rolü, bu mirasın canlı tutulmasında ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılmasında bir aktör olarak öne çıkmasıdır (Ashworth ve Graham, 2005).

Yerel kültürel unsurlar, belirli bir coğrafyada yaşayan insanların günlük yaşamlarını, sosyal ilişkilerini ve dünya görüşlerini şekillendiren öğelerdir. Bu unsurlar, dil, yemek, giyim, mimari, müzik, dans, el sanatları ve ritüeller gibi somut ve somut olmayan kültürel öğelerden oluşmaktadır. Bu unsurlar, kültürel mirasın temel yapı taşlarını oluşturarak, toplumların kimliğini ve aidiyet duygusunu güçlendirmektedir. Ayrıca, yerel kültürel unsurlar, bir toplumun dünya üzerindeki özgünlüğünü korumasını sağlamakta ve bu sayede kültürel çeşitliliğin devamlılığına da katkıda bulunmaktadır (Tunbridge ve Ashworth, 1996). Yerel kültürel unsurların aktarılmasında eğitim, toplumsal hafıza kurumları (müzeler, arşivler), medya ve yerel yönetimler gibi aktörlerin rolü büyüktür. Özellikle eğitim

yoluyla genç nesillerin yerel kültürel unsurlarla tanıştırılması ve bu unsurların yaşatılması sağlanabilmektedir (Graham ve Howard, 2008). Aynı zamanda, müzeler ve arşivler gibi toplumsal hafıza kurumları, yerel kültürel değerlerin korunması ve tanıtılmasında önemli bir işlev üstlenmiştir. Medya ise yerel kültürel unsurların geniş kitlelere ulaşmasını sağlayarak, bu unsurların bilinirliğini artırmaktadır. Yerel kültürel unsurlar, sadece bir toplumun kimliğini ve özgünlüğünü korumasını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda dünya kültürel mirasının çeşitliliğine de katkıda bulunur. Bu bağlamda, yerel kültürel unsurların korunması ve tanıtılması hem bireysel hem de toplumsal düzeyde sorumluluk gerektiren bir süreç olarak görülmektedir (Graham ve Howard, 2012; Graham et al., 2000). Kültürel mirasın aktarılmasında yerel kültürel unsurların hangi işleve sahip olduğunu belirtmek, bu unsurların bir toplumsal kimliği temsil etmesi ve kültürel sürekliliği geleceğe taşıma misyonuyla doğrudan ilişkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda yerel kültürel unsurlar, geçmişin mirasını bugüne taşıırken, aynı zamanda geleceğe yönelik bir köprü görevi görmektedir (Harrison, 2013). Bu nedenle kültürel mirasın korunması ve aktarılması sürecinde yerel kültürel unsurlara verilen önem, sadece geçmişle bağlarımızı korumakla kalmaz, aynı zamanda kültürel çeşitliliği ve zenginliği de geleceğe taşıma sorumluluğunu üstlenmiş olur.

Kültürel mirasın aktarımı bağlamında yerel kültürel unsurların oynadığı rol, uluslararası akademik çalışmalarda da yoğun şekilde ele alınmıştır. Smith (2006), kültürel mirasın sadece fiziksel kalıntılardan ibaret olmadığını; aksine, toplulukların kimlik inşasında ve kuşaklar arası aidiyet duygusunun gelişiminde yerel anlatılar, geleneksel el sanatları, ritüeller ve sözlü kültür biçimlerinin hayati önem taşıdığını vurgulamaktadır. Ashworth, Graham ve Tunbridge (2007) ise kültürel mirasın yerelleşme süreciyle etkileşim içinde şekillendiğini ve bu bağlamda yerel unsurların toplumsal hafızanın yeniden inşasında belirleyici birer araç haline geldiğini belirtir. Ayrıca UNESCO'nun (2003) Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesi çerçevesinde yapılan değerlendirmeler, kültürel mirasın sürdürülebilirliğinin yerel toplulukların aktif katılımıyla mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yapılan güncel çalışmalar, yerel

kültürel unsurların yalnızca mirasın korunmasında değil, aynı zamanda kültürlerarası diyalogun geliştirilmesinde de stratejik bir rol üstlendiğini göstermektedir (Kurin, 2004). Bu literatür birikimi, çalışmanın temelini oluşturarak yerel kültürel unsurların kültürel miras aktarımındaki konumunu çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alma gerekliliğini ortaya koymaktadır (Aksaç, 2025; Çakmak, 2023; Demirci, 2019; Gülen, 2025; Özkaynak, 2025; Sarıcaoğlu, 2024). Bu açıklamalardan hareketle çalışmanın temel amacı, kültürel mirasın aktarılmasında yerel kültürel unsurların rolünü ve önemi belirtmek ve ilgili literatür desteğiyle alana, araştırmacılara ve politika yapıcılara tanımlayıcı ve açıklayıcı bilgilerle yardımcı olmaktır.

2. YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Deseni

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemine uygun bir şekilde doküman incelemesine dayalı olarak yürütülmüştür. Doküman incelemesi, var olan yazılı belgelerin sistematik biçimde analiz edilerek bilgi edinilmesini sağlayan bir veri toplama tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Araştırma kapsamında, kültürel mirasın tanımı, önemi, aktarım süreçleri ve yerel kültürel unsurların bu süreçteki rolüne ilişkin ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar, yasa metinleri, politika belgeleri ve UNESCO gibi kurumların yayınları incelenmiştir.

2.2 Araştırmanın Verileri ve Analizi

Araştırmanın verileri, özellikle konu başlığından da anlaşıldığı üzere literatürden esinlenerek en çok bilinen ve kullanılan on yerel kültür unsuru seçilmiş (Aykan, 2018; Emekli, 2006; İleri ve Gökçen, 2024; Majuyev, 1998; Kaderli, 2014; Kır Şimşek, 2024; Kurt, 2009; Özdemir ve Öger, 2019; Oğuz, 2013; Yaman, 2019; Yıldırım, 2020; Yıldız, 2018; Kışioğlu & Selvi, 2013) ve buna dayanarak kültürel mirasın aktarımındaki rolü betimsel bir şekilde incelenerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya Konu Edinen On Yerel Kültürel Unsur

1	Dil ve lehçe
2	Folklor
3	El sanatları ve zanaatlar
4	Mutfak kültürü
5	Giyim ve tekstil
6	Mimari yapılar
7	Adet ve gelenekler
8	Doğa ve çevreyle ilgili kültürel uygulamalar
9	Geleneksel spor ve oyunlar
10	İnanç ve ritüeller

Betimsel ifadeler kullanılırken kaynağını belirtmek, inandırıcılığı sağlamak adına atılan adımlardan biridir. Dolayısıyla araştırma, belirtilen kaynaklardan konuya

uygun bir şekilde incelenmiş ve kapsama uygun olmayan ifadeler kullanılmamıştır. Araştırmada kullanılan on yerel kültürel unsur Tablo 1’de belirtilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde ilgili konu kapsamında ve araştırmanın amacına uygun bir şekilde literatür taranmış ve bununla ilgili belirlenen yerel kültürel unsurlar ve aktarma yöntemleri, betimsel bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

3.1 Kültür, Kültürel Miras ve Yerel Kültürel Unsur Kavramları

18. Yüzyıla kadar kültür, genellikle tekil anlamda kullanılırken, bu yüzyılın sonlarına doğru bir toplumun düşünsel, sanatsal, felsefi ve bilimsel üretimlerini kapsayacak şekilde çoğul anlamda da kullanılmaya başlanmıştır (Kroeber ve Clyde, 1952). UNESCO, 1982’de kültürü, bir toplumu ayırt eden manevi, maddi, entelektüel ve duygusal unsurların bir bileşimi olarak tanımlamış; kültürün sanat, edebiyat, yaşam tarzları, insan hakları, değerler, gelenekler ve inançları içerdiğini belirtmiştir (Aktan ve Tutar, 2007; Cuche, 2013; UNESCO, 2024). Kültürel miras, bir toplumun tarihsel süreç içinde ürettiği ve gelecek nesillere aktarmak üzere koruduğu maddi ve manevi değerler bütünüdür. Bu açıdan yorumlandığında kültürel miras, anıtlar, yapılar, el sanatları, gelenekler, ritüeller, dil ve hatta doğal manzaralar gibi maddi ve manevi unsurları kapsamaktadır. Bu miras, bir toplumun kimliğini ve geçmişini anlamak, korumak ve geleceğe taşımak için büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir (Burke, 2008; Güvenç, 1979). Yerel kültürel unsur tabiri ise belirli bir bölgeye veya topluluğa özgü olan ve nesilden nesile aktarılan kültürel değerlerdir. Bu unsurlar, toplumun günlük yaşamında önemli bir yer tutmakta ve kültürel kimliğin inşasında aktif bir şekilde rol oynamaktadır. Yerel kültürel unsurlar, dil ve lehçeler, folklor, el sanatları, mutfak kültürü, giyim ve tekstil, mimari, adet ve gelenekler, doğa ve çevre ile ilgili uygulamalar, geleneksel sporlar ve inançlar gibi çeşitli öğeleri kapsamaktadır.

3.2 Yerel Kültürel Unsurlar

Yerel kültürel unsurlar, belirli bir coğrafi bölgeye, topluluğa veya halka özgü olan, o bölgenin tarihsel, sosyal, ekonomik ve çevresel koşullarıyla şekillenmiş kültürel değerler bütünüdür. Bu unsurlar, bir toplumun günlük yaşamında önemli yer tutan gelenekler, görenekler, el sanatları, dil, müzik, dans, yemek kültürü, mimari tarzlar, halk hikâyeleri, inanç sistemleri ve diğer kültürel ifadeleri kapsamıyla bilinmektedir. Yerel kültürel unsurlar, bir bölgenin veya toplumun kimliğini oluşturan temel öğelerdir ve bu unsurların korunması, kültürel mirasın sürdürülebilirliği açısından büyük bir önem taşımaktadır (Akpınar ve Mancı,

2019; Belber ve Sözbilen, 2017; Özbek Gül, 2022; Tören, Kozak ve Demiral, 2012; Türker ve Çelik, 2012). Dolayısıyla yerel kültürel unsurların neler olduğuna dair kısaca tanımlayıcı ve açıklayıcı bilgiler vermek, konunun ehemmiyeti ve tutarlılığı açısından yararlı olacaktır.

Dil ve lehçeler

Dil ve lehçeler, kültürel mirasın aktarımında önemli bir işleve sahiptir. Her dil, bir toplumun kimliğini ve tarihini yansıtan bir iletişim aracıdır. Lehçeler ise bir dilin coğrafi, sosyal veya etnik gruplar arasında farklılık gösteren alt varyasyonlardır. Bu farklılıklar, sesbilgisi, dilbilgisi, kelime bilgisi ve söyleyiş açısından standart dilden ayrılır. Her toplumun kendine özgü dili veya lehçesi, o toplumun kültürel kimliğini yansıtır ve bireylerin toplumsal bağlarını güçlendirmesi açısından da önemli görülür. Örneğin, Türkiye'deki farklı bölgelerde konuşulan lehçeler, o bölgenin tarihini ve kültürünü yansıtmaktadır. Ayrıca diller ve lehçeler, kültürel çeşitliliği ve zenginliği yansıtmaları bakımından da dikkate değerdir. Her dil ve lehçe, kendine özgü bir dünya görüşü ve yaşam tarzını temsil etmektedir. Bu çeşitlilik, kültürel zenginliği artırır ve insanlık mirasının korunmasına katkıda bulunur. Örneğin, geleneksel tıbbi bilgiler ve tarım yöntemleri, yerel dillerde anlatılarak gelecek nesillere aktarılmıştır (Serdar, 2015; Summak, 2024).

Folklor

Folklor, halk arasında sözlü olarak aktarılan bilgi, inanç, gelenek ve göreneklere kapsamaktadır. Bu terim, "halk bilgisi" anlamına gelir ve özellikle kırsal kesimlerde yaşayan toplumların kültürel ifadelerini incelemek için kullanılır. Folklorun unsurları arasında halk edebiyatı (masallar, destanlar, atasözleri), halk müziği, halk oyunları, geleneksel giyim-kuşam, el sanatları ve halk tıbbı gibi öğeler yer almaktadır (Boratav, 2000). Nitekim folklor, maddi olmayan kültürel mirasın önemli bir parçası olarak görülmektedir. Ayrıca UNESCO'nun tanımına göre, folklor, maddi olmayan kültürel miras, geleneksel el sanatları, sahne sanatları, ritüeller, festivaller ve halk bilgisi gibi unsurlarla oluşturduğu ifade edilmiştir. Bu folklor mirasının korunması, bir toplumun kültürel çeşitliliğinin ve kimliğinin sürdürülmesi açısından dikkate değerdir (Alangu, 2021; Erdoğan, 1993).

El sanatları ve zanaatlar

Geleneksel el sanatları ve zanaatlar, yerel ustaların bilgi ve becerilerini gelecek nesillere aktarmasının etkili bir yolu olarak görülmektedir. Bu zanaatlar, aynı zamanda bir toplumun estetik anlayışını ve teknik bilgilerini yansıtmaları açısından görülmeye değerdir. El sanatları ve zanaatlar, genellikle belirli bir toplumun ya da kültürün tarihine

dayalıdır. Bu zanaatlar, bölgedeki doğal kaynakların kullanımıyla başlamış ve zamanla farklı tekniklerle geliştirilmiştir. Örneğin, Anadolu'da halı dokuma, çömlekçilik ve bakırcılık gibi zanaatlar yüzyıllardır varlığını sürdürmektedir. Geleneksel olarak kadınlar ve erkekler arasında iş bölümü yapıldığı açıkça görülmektedir. Örneğin kadınlar, dokumacılıkta uzmanlaşırken erkekler, demircilikte uzmanlaşmışlardır (Deniz ve Çelik, 2020; Öter, 2010).

Mutfak kültürü

Mutfak kültürü, bir toplumun tarihî, coğrafi, sosyal ve ekonomik koşulları doğrultusunda gelişen ve kuşaktan kuşağa aktarılan yemek pişirme, yeme alışkanlıkları ve geleneklerini kapsayan bir olgudur. Yerel mutfak kültürleri, bir toplumun kimliğinin önemli bir parçasıdır ve genellikle o toplumun coğrafi özellikleri, tarımsal faaliyetleri, tarihî geçmişi, inançları ve sosyal yapısıyla şekillenir. Yemek kültürünün birçok toplumda sosyal ve dini ritüellerin merkezinde yer aldığı görülmektedir. Dini bayramlar, düğünler ve cenazeler gibi önemli toplumsal olaylarda yemek sunumunun yapılması bu kültürel geleneğin yaşatılmasında aktif bir şekilde rol oynadığı söylenebilir. Küreselleşme süreci, yerel mutfak kültürlerini tehdit edebileceği gibi, aynı zamanda bu kültürlerin daha geniş kitlelere tanıtılmasını da sağlayabilir. Bu nedenle yerel mutfak kültürlerinin belgelenmesi ve bu mirasın korunmasına yönelik çalışmalar, birçok ülke ve organizasyon tarafından desteklenmektedir (Çerkez, 2021; İlknur ve Muharrem, 2014).

Giyim ve tekstil

Yerel kültürel unsurlar, bir toplumun tarihsel gelişimi ve coğrafi özellikleri doğrultusunda şekillenen ve o topluma özgü olan çeşitli öğeleri içermesiyle bilinmektedir. Bu unsurların başında ise giyim ve tekstil gelmektedir. Giyim ve tekstil, bir toplumun kimliğini, sosyal yapısını, inançlarını ve çevresel koşullarını yansıtmaları açısından dikkat çekicidir. Bilimsel açıdan yerel giyim ve tekstil unsurları, antropoloji, etnografya, sosyoloji ve tarih gibi disiplinler tarafından incelenmektedir. Dolayısıyla geleneksel kıyafetler ve tekstil ürünleri, bir toplumun kültürel kimliğinin görsel ifadesi olarak görülmektedir. Bu unsurlar, kültürel olarak tarih boyunca nesilden nesile aktarılan bilgi ve tekniklerle devam etmektedir. Örneğin, Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde kadınların giydiği farklı giysi stilleri, bu kültürel kimliklerin bir ifadesi olarak görülebilir. Bu kıyafetler hem işlevsel hem de estetik amaçlarla tasarlanmıştır. Örneğin, Türk kaftanı, Osmanlı döneminden beri kullanılan, statü ve zenginlik sembolü olarak bilinen geleneksel bir kıyafettir. Geleneksel giysilerde kullanılan desenler ve motifler ise o bölgenin tarihini, inançlarını ve doğasını yansıtmaktadır. Örneğin,

Orta Asya'nın kilimlerinde görülen koçboynuzu motifi, bereket ve koruma anlamını taşımaktadır (Erden, 1998).

Mimari yapılar

Yerel mimari tarzlar ve yapılar, toplumların tarihini ve kültürel mirasını somutlaştırarak geçmişten günümüze uzanan bir köprü görevi üstlenmesiyle ön plana çıkmıştır. Mimari ve yapılar, bir toplumun kültürel kimliğini şekillendiren, koruyan ve aktaran mekânlar olarak dikkat çekmektedir. Mimari yapılar, bir bölgenin tarihsel süreç boyunca maruz kaldığı çeşitli kültürel, politik ve sosyal etkileşimlerin bir sonucu olarak gelişir. Örneğin, Osmanlı İmparatorluğu geniş coğrafyasında farklı kültürlerle etkileşime girerek, özgün ve karma bir mimari stili geliştirmiştir. Anadolu'da yer alan Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait camiler, medreseler, kervansaraylar ve hamamlar, bu etkileşimlerin somut örnekleridir. Yerel mimarinin gelişiminde kullanılan malzemeler, bölgenin coğrafi ve iklimsel koşullarına bağlı olarak gelişmiştir. Örneğin, Anadolu'da taş ve ahşap kullanımı yaygındır. Karadeniz bölgesinde ahşap yapıların yaygın olması, bölgenin ormanlık yapısıyla doğrudan ilişkilidir. Geleneksel mimaride kullanılan teknikler, zamanla gelişen yerel bilgi birikimiyle şekillenmiştir. Bu bilgi birikimi, çoğu zaman geçmişten günümüze aktarılan ustalıklarla birlikte günümüze kadar korunabilmiş, ancak bazı mimari yapılar, varlığını günümüze kadar sürdürememiştir. Örneğin, Safranbolu evleri, ahşap karkas yapı sistemi, cumbaları ve süslemeleri ile Osmanlı dönemi sivil mimarisinin önemli bir temsilcisidir. Günümüzde yerel mimarinin korunması ve sürdürülebilirliği, kültürel mirasın devamı için önemlidir. Şayet tarihi yapılar, restore edilerek ve orijinal yapısına sadık kalınarak korunmaya çalışılmalıdır. UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınan yapılar (UNESCO, 2025), bu koruma çabalarının bir parçası olarak görülebilir (Hevia, 2001; Sevgi, 2024).

Adet ve gelenekler

Adet ve gelenekler, kültürel süreklilik açısından bir toplumun kimliğini ve aidiyet duygusunu pekiştiren bir mekanizma olarak işlev görür. Düğün, cenaze, doğum gibi önemli yaşam olaylarına ilişkin gelenekler, toplumsal bağları güçlendirerek kültürel devamlılığı sağlamaktadır. Fonksiyonalizm teorisine göre adet ve gelenekler, toplumun genel işleyişine katkıda bulunan işlevsel unsurlardır (Parsons, 1970; Merton, 1968). Örneğin, düğün adetleri toplumsal birlikteliği güçlendirir, bayramlar ise toplumsal dayanışmayı pekiştirdiği ifade edilmiştir. Öte yandan kültürel materyalizm kuramına göre kültürel unsurlar, ekonomik ve çevresel faktörlere bağlı olarak şekillendiği öne sürülmektedir. Özellikle milli bayramlar, dini ritüeller ve yerel festivaller, bu kimliğin bir parçası

olarak kabul edilebilmektedir. Ayrıca gelenekler, toplumda sosyal normların korunmasına ve bireylerin bu normlara uymasına destek olmaktadır. Geleneklere aykırı olarak kabul edilen davranışlar ve bu davranışları sergileyen kişiler, genellikle toplumsal baskı ile karşılaşmaktadır. Son dönemlerde, sanayileşme, şehirleşme ve eğitim gibi faktörlerin geleneksel kültürel unsurlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu değişim ve modernleşme süreci, bazı geleneklerin unutulmasına veya şekil değiştirmesine neden olmuştur. Hatta küreselleşmenin etkisiyle yerel bazı kültürel unsurlar ya zayıflamış veya tamamen kaybolmuştur. Günümüzde birçok toplumda olduğu gibi Türkiye'de de yerel adet ve geleneklerin korunması ve yeniden canlandırılması amacıyla kamu ve özel destekli çeşitli kültürel hareketler ve girişimler mevcuttur (Yılmaz, 2023).

Doğa ve çevre ile ilgili kültürel uygulamalar

Doğa ve çevre ile ilgili kültürel uygulamalar, yerel toplumların doğal kaynakları ve çevrelerini nasıl koruduğunu, yönettiğini ve onlarla nasıl etkileşimde bulunduğunu gösteren önemli unsurlardır. Bu uygulamalar, genellikle nesilden nesile aktarılan gelenekler, ritüeller, inançlar ve buna dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Pek çok yerel kültürde, doğanın ruhları olduğuna ve bu ruhların korunması gerektiğine inanılır. Örneğin, belirli ağaçların, dağların veya nehirlerin kutsal kabul edilmesi, bu doğal unsurların korunması gerektiği belirtilir. Birçok yerel kültürde bu tür uygulamalar, ormanların korunmasına ve biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesine katkı sağlamaktadır (Emekli 2021; Emekli, 2006).

Geleneksel sporlar ve oyunlar

Yerel sporlar ve oyunlar, toplumsal birlikteliği güçlendirerek kültürel gelişimi olumlu yönde etkileyen unsurlardır. Geleneksel sporlar ve oyunlar, toplumların tarih boyunca geliştirdiği fiziksel ve sosyal aktiviteleri temsil etmektedir. Bu sporlar, toplumsal ritüeller, savaşçı gelenekler, tarım faaliyetleri veya dini inançlarla bağlantılı olarak gelişmiştir. Örneğin, Türk kültüründe ata sporlarından biri olan güreş, Osmanlı İmparatorluğu döneminden günümüze gelen bir gelenektir. Geleneksel sporlar ve oyunlar, toplumsal bağları güçlendirme, toplum içinde sosyal hiyerarşileri ve normları belirleme işlevi görmüştür. Bu etkinlikler, genellikle toplumsal dayanışmayı güçlendirirken toplumsal normların, değerlerin ve kimliklerin pekiştirilmesine de yardımcı olmaktadır. Modernleşme ve küreselleşme ile birlikte birçok geleneksel spor ve oyun, kaybolma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu nedenle bu tür etkinliklerin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için çeşitli çabalar gösterilmektedir. Bu çabalar, kültürel mirası koruma projeleri, festivaller ve eğitim programları aracılığıyla

gerçekleştirilmektedir. Örneğin sosyal bilgiler dersinde turizm ve kültürel miras konularının öğretimi, kültürel mirasın devamlılığı açısından son derece önemli olduğu görülmektedir (Yalçın ve Alkar, 2025). Ayrıca Türkiye’de Pamukçu kasabası oyunları, yağlı güreş, atlı cirit ve halat çekme gibi sporlar, geleneksel Türk sporları içerisinde önemini koruyan temel kültürel unsurlar arasındadır (Kılıç, Ulusoy ve Avcıkurt, 2021).

İnançlar ve ritüeller

Yerel dini inançlar ve ritüeller, bir toplumun manevi dünyasını ve kültürel kimliğini yansıtmaları bakımından dikkat çekici unsurlar olarak ifade edilmektedir. İlk olarak inançlar, bir toplumun dünya görüşünü, değerlerini ve etik anlayışını şekillendiren temel düşünce sistemleridir. Çoğu toplumda dini inançlar, toplumun yaşam biçimini etkilemektedir. İnanç temelli bir kültürel unsur olarak Konya’da bulunan Mevlâna Müzesi, Türkiye’nin en çok ziyaret edilen inanç mekânlarından biridir ve dünya çapında tanınan önemli bir inanç ve kültür merkezidir (Güneş vd., 2019). Bu tarz inançlar, Tanrı veya tanrılar, kutsal kitaplar, dini figürler ve ahlaki kuralları hakkında düşünceleri içermektedir. Toplumun bireyler arası ilişkilerini ve sosyal normlarını belirleyenlerden biri de toplumların sahip olduğu bu inançlardır. Ritüeller ise belirli inançları veya kültürel değerleri ifade etmek amacıyla gerçekleştirilen tören veya davranışlar olarak kabul edilmektedir. Örneğin belirli gıdaların ve içeceklerin özel anlamlar taşıdığı, özel günlerde veya ritüel anlarda tüketildiği geleneklerdir. Örneğin, Ramazan ayında akşam namazı ile beraber oruç açma, kutsal mekânlarda daha çok bulunma ritüelleri örnek olarak verilebilir. Bu unsurlar, toplum içinde sosyal bağları güçlendiren, bireylerin rolünü ve statüsünü belirleyen ritüellerdir (Curkan, Kasaroğlu & Avcı, 2022; Murtezaoglu, 2012).

3.3 Kültürel Mirası Aktarma Yöntemleri

Kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması konusu, günümüzde üzerinde tartışılan konulardan sadece biridir. Çünkü kültürel miras, toplumsal kimliğin korunması ve kültürel sürekliliğin sağlanması açısından önem taşımaktadır. Konunun önemi açısından düşünüldüğünde kültürel mirası aktarma yöntemlerinden bazılarını (Burke, 2008; Harvey, 2001; Özdemir ve Öger, 2019; Kaderli, 2014; UNESCO, 2025; Berktaş ve Türközü, 2022; Sevgi, 2024), kısaca şöyle izah etmek mümkündür.

Aile içi eğitim: Kültürel mirasın nesilden nesile aktarılmasında aktif bir şekilde rol oynayan etkili bir yöntem olduğu söylenebilir. Bu yöntem, aile üyeleri arasında bilgi, değerler, gelenekler ve inançların paylaşılması ve aktarılması sürecini ifade etmektedir. Aile içi eğitim, özellikle küçük yaşta çocukların kültürel

kimliklerinin oluşumunda ve toplumsal normları öğrenmelerinde büyük bir öneme sahiptir. Aile içinde konuşulan dil, kullanılan deyimler, atasözleri ve hikâyeler, kültürel değerlerin ve toplumsal normların çocuklara aktarılmasında temel belirleyici faktörler arasında sayılabilir. Aile içinde kutlanan bayramlar, doğum günleri, evlilik törenleri gibi ritüeller, çocuklara ait oldukları kültürün önemli unsurlarını tanıma ve benimseme imkânı sağlamaktadır (Halaç, Bayır ve Köse, 2021).

Örgün eğitim : Okullarda verilen dersler, kültürel mirasın nesilden nesile aktarılmasında etkili olan bir diğer önemli yöntemdir. Eğitim sistemleri, toplumların kültürel değerlerini, tarihini, dilini ve geleneklerini öğrencilere kazandırmak amacıyla yapılandırılmıştır. Bu bağlamda, okullarda verilen dersler, genç kuşakların kendi kültürel miraslarını tanıması, anlaması ve yaşatması için aktif bir rol üstlenmiştir (Akyüz, 2016).

Yerel festivaller ve şenlikler : Kültürel mirasın korunması ve nesiller boyunca aktarılmasında önemli bir şekilde rol oynayan toplumsal etkinliklerden biri de yerel festivaller ve şenliklerdir. Bu tür etkinlikler, toplumun ortak geçmişini, geleneklerini, inançlarını ve değerlerini koruyup yaşatır. Böylece bu değerlerin yeni nesillere aktarılmasını sağlar. Ayrıca, insanların eğlenmesine ve sosyal olarak bir araya gelmesine imkân tanıdığı için, popüler katılım faaliyetleri arasında yer almaktadır (Öztekin, 2005). Maurice Halbwachs’ın kolektif bellek teorisine göre (Halbwachs, 2017), bu tür etkinlikler, geçmişin hatırlanması ve toplumsal hafızanın sürdürülmesi açısından ciddi öneme sahiptir. Ayrıca festivallerin, tarihî olayları, mitleri veya önemli toplumsal figürleri anarak bu hafızanın canlı kalmasına katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Antropolog Victor Turner, ritüellerin ve festivallerin toplumsal bağları pekiştirdiğini ve bireyler arasında bir “*communitas*” yani derin bir birliktelik duygusu yarattığını öne sürmektedir (Turner, 1982). Araştırmalar, yerel festivallerin toplumsal birliktelik, kültürel kimlik ve yerel ekonomi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir (Özgürel, Alkan ve Ok, 2018). Örneğin, Türkiye’deki “*Tekno*” veya Japonya’daki “*Gion Matsuri*” gibi büyük festivaller, sadece yerel halk için değil, aynı zamanda uluslararası ziyaretçiler için de önemli bir çekim merkezi olmuştur.

El sanatları ve zanaat atölyeleri : Kültürel mirasın korunması ve yeni kuşaklara aktarılmasında etkili olan önemli bir yöntem de uygulanan el sanatları ve zanaat atölyeleridir. Bu atölyeler, hem geleneksel hem de modern teknikler ve materyallerle estetik bir üslup yaratarak bireyler tarafından öğrenilmesine ve bu becerilerin gelecek kuşaklara aktarılmasına öncülük etmektedir. El sanatları, bir toplumun tarihini, değerlerini ve estetik anlayışını yansıtan somut kültürel miras unsurlarındandır (Arioğlu ve Aydoğdu Atasoy,

2015 ; Ekici ve Fedakar, 2014).

Müzeler ve kültür merkezleri : Müzeler ve kültürel merkezler, kültürel mirasın korunması, sergilenmesi ve toplumun temel değerlerinin toplumun geniş kesimlerine aktarılması açısından etkili olan kurumlardır. Bu kurumlar, bir toplumun tarihini, sanatını, bilimini ve genel olarak kültürel zenginliğini sergileyerek, hem yerel toplumlara hem de uluslararası ziyaretçilere yararlı bilgiler vermektedir. Bu açıdan yorumlandığında müzeler ve kültürel merkezler, geçmişle bugün arasında köprüler kurarak, kültürel mirasın korunmasına ve yeni nesillere aktarılmasına katkıda bulunmaktadır. Çünkü müzeler, fiziksel objeler, sanat eserleri, belgeler ve diğer kültürel miras öğelerini koruma ve belgeleme işlevini görmektedir (Çetin, 2021).

Medya ve teknoloji : Dijital çağda, medya ve teknolojinin sunduğu olanaklar, kültürel mirasın daha geniş kitlelere ulaştırılmasında, korunmasında ve yeni nesillere aktarılmasında temel aktörlerden bir olarak ön plana çıkmaktadır. Bu süreçte, televizyon, radyo, internet, sosyal medya, sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR) ve diğer dijital teknolojiler, kültürel mirasın yaygınlaştırılması ve canlandırılması için etkili araçlar haline gelmiştir. Teknoloji, kültürel mirasın korunması ve dijital olarak arşivlenmesi için güçlü bir araçtır. Dijital arşivleme, kültürel objelerin, belgelerin ve diğer miras unsurlarının dijital formatta saklanmasıyla böylece bu öğelerin fiziksel olarak zarar görmesi veya yok olması durumunda bile bu bilgilerin korunmasını sağlamaktadır. Örneğin, UNESCO'nun Dünya Dijital Kütüphanesi dünya genelindeki kültürel mirasın dijital olarak korunmasını ve paylaşılmasını sağlayan projelerden sadece biridir.

Kitaplar ve yayınlar : Kültürel mirasın korunması ve aktarılması açısından uzun süredir en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilmiştir. Yazılı eserler, bir toplumun tarihini, değerlerini, dilini, geleneklerini ve bilgi birikimini kuşaklar boyunca aktarır. UNESCO, dilin korunmasıyla ilgili çalışmalarında da belirttiği gibi, yazılı dil materyallerinin bir dilin ve o dile özgü kültürel mirasın yaşatılmasında temel araçlar olduğunu belirtmiştir (UNESCO, 2017). Farklı toplumların kültürel miraslarını anlatan kitaplar, okuyucuların başka kültürler hakkında bilgi edinmesini sağlayabilir ve kültürlerarası empatiyi artırabilir. Örneğin, dünya edebiyatında bulunan eserler, okuyuculara farklı coğrafyalarda bulunan insanların yaşam tarzlarını, inançları ve değerlerini tanıtarak, kültürel mirasın evrensel bir bakış açısıyla değerlendirilmesine katkı sağlayabilmektedir (Okur, 2013).

Sözlü tarih çalışmaları : Kültürel mirasın aktarılmasında ve korunmasında etkili bir yöntem olarak kabul edilir. Bu

çalışmalar, bir toplumun geçmişine dair bilgi, anı ve deneyimlerin bireyler tarafından sözlü olarak aktarılmasını ve bu bilgilerin kayıt altına alınarak geleceğe taşınmasına öncülük etmektedir. Sözlü tarih, yazılı belgelerde yer almayan veya unutulma riski taşıyan toplumsal hafızayı korumak için etkili bir yöntem olarak kullanılır. Özellikle yazılı kayıtlarda yer almayan veya marjinalleştirilmiş grupların tarihini anlamak için sözlü tarih çalışmaları vazgeçilmezdir. Geleneksel tarih yazımı, genellikle egemen grupların bakış açısını yansıtırken, sözlü tarih çalışmaları, farklı etnik, dini ve sosyal grupların bakış açılarını, deneyimlerini ve kültürel miraslarını kaydetme ve yayma imkânı sunması açısından dikkate değerdir. Bu durum, çokkültürlü toplumlarda kültürel çeşitliliğin ve çok sesliliğin korunmasına katkıda bulunur (David, Kyvig ve Myron, 2018).

Tiyatro ve gösteriler : kültürel mirasın aktarılması ve yaşatılmasında etkili olabilecek yararlı bir yöntemdir. Bu sanat formları, bir toplumun değerlerini, inançlarını, geleneklerini ve tarihini canlı bir şekilde ifade etmektedir ve toplumsal belleğin korunmasına katkıda bulunmaktadır. Tiyatro, drama, dans, müzik ve diğer sahne sanatları, kültürel mirasın sadece sözlü veya yazılı olarak değil, performans yoluyla da aktarılmasını sağlamaktadır. Çünkü tiyatro, bir toplumun geçmişine dair olayları, figürleri ve anlatıları sahneye taşıyarak, toplumsal belleği canlı tutması açısından da dikkat çekicidir. Örneğin, önemli tarihsel figürler veya olaylar üzerine kurulu oyunlar, geçmişin yeniden yorumlanmasını ve izleyiciler tarafından hatırlanmasını sağlamaktadır. Birçok kültürde, geleneksel tiyatro formları (örneğin, Karagöz ve Hacivat gibi gölge oyunları, Japon Noh ve Kabuki tiyatrosu, Hint Kathakali dansı) kültürel mirasın korunması ve aktarılması için önemli araçlardır. Bu tür gösteriler, yerel gelenekleri, ahlaki dersleri, dini hikâyeleri ve toplumsal normları temsil etmektedir.

3.4 Kültürel Mirasın Korunmasında Yerel Kültürel Unsurların Önemi ve Katkısı

Kültürel mirasın korunmasında yerel kültürel unsurlar, kültürel kimliğin sürdürülebilirliği, toplumsal bağların güçlendirilmesi ve ekonomik kalkınma açısından yararlı görülmektedir. Yerel kültürel unsurlar, bir toplumun tarihini, kimliğini ve değerlerini yansıtan etkili öğelere sahiptir. Bu unsurların korunması, kültürel çeşitliliğin sürdürülmesine ve toplumsal belleğin canlı tutulmasına katkıda bulunmaktadır. Nitekim yerel kültürel unsurlar, toplumların kültürel kimliklerinin oluşmasında ve bu kimliğin korunmasında kilit rol oynamaktadır. Dil, müzik, dans, el sanatları ve geleneksel mutfak gibi unsurlar, toplumların kendi kimliklerini tanımlamasına ve bu kimliği gelecek nesillere aktarmasına aracılık etmektedir. Kültürel miras, turizm için büyük bir çekim kaynağı olarak işlev

görmektedir. Bu durum yerel ekonominin canlanmasına, istihdamın artmasına ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunur. Küreselleşme süreci, kültürel homojenleşme riskini artırır da yerel kültürel unsurlar, bu duruma karşı bir denge unsuru olarak öne çıkmaktadır. Kültürel çeşitliliğin korunması, küresel kültür içinde farklı perspektiflerin ve değerlerin varlığını sürdürmesine olanak tanıdığı ifade edilmiştir (Çetin, 2021; Graham, 2002; Uçar, 2014).

3.5 Kültürel Mirasın Aktarımında Etkili Olan Kültürel Unsurların Olumsuz Yönleri

Kültürel mirasın aktarımında etkili olan kültürel unsurlar, aktarım sürecinde bazı olumsuz yönler de ortaya çıkartabilmektedir. Bu olumsuzluklar, hem içsel (toplum içi) hem de dışsal (küresel etkiler) faktörlerden kaynaklanabilir. Özellikle mekânların kültürel belleğini ve işlevini yitirmesi (Altınışik, 2023), festivallerin ticarileşmesi ve popüler kültürün etkisi altına girmesi, kültürel mirasın sürdürülebilirliğini sağlayan unsurlar üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir. Her şeyden önce, kültürel unsurların ticarileşmesi, mirasın özgün niteliğini zedeleyen önemli bir sorundur. Özellikle festivaller, el sanatları ve inanç temelli ritüeller gibi öğeler, turizm ve ekonomi odaklı yaklaşımlarla piyasa değerine indirgenebilmekte; böylece bu unsurlar, derin anlam dünyasından kopararak yalnızca görsel ve tüketilebilir birer meta hâline gelmektedir. Bu durum, kültürel mirasın yüzeyselleşmesine ve içeriğinin boşalmasına neden olmaktadır. Ayrıca kültürel miras değerleri, turizmin çeşitli olumsuz etkileri altına da girebilir ve ciddi zararlar görebilir (Kalaba, 2022).

Genç kuşaklar, dijital medya aracılığıyla yaygınlaşan evrensel kültürel kalıpları benimsemeye yönelmekte; bu durum, geleneksel değerlere olan ilgiyi ve bağlılığı azaltmaktadır. Bu bağlamda, popüler kültürün etkisi altına giren kültürel unsurların, öz kimlik oluşturma sürecindeki işlevselliği giderek azalmaktadır. Kültürel miras unsurlarının siyasal söylemler içinde araçsallaştırılması da aktarımı sekteye uğratabilmektedir. Siyasal ideolojilerin kimlik inşa sürecinde kültürel değerleri kendi çıkarları doğrultusunda kullanması, kültürün toplumsal bütünleştirici gücünü zayıflatmakta ve kültürel çok sesliliğe zarar vermektedir. Bu tür durumlarda, kültürel mirasın ortak bir değer olarak değil, ayrıştırıcı bir unsur olarak sunulması söz konusudur (Türkbay, 2021). Son olarak, dijitalleşme sürecinin getirdiği hızlı bilgi dolaşımı, kültürel içeriklerin bağlamından kopuk şekilde yayılmasına neden olmaktadır. Sosyal medya ve diğer dijital mecralarda paylaşılan kültürel öğeler (Büyükkuru, 2023), genellikle sembolik düzeyde kalmakta ve bu durum, kültürün anlam dünyasının yeni nesillere doğru şekilde ulaşmasını engellemektedir.

Sonuç olarak, kültürel mirasın aktarımında etkili olan kültürel unsurlar, toplumsal kimlik inşasında ve tarihsel sürekliliğin sağlanmasında önemli rol oynamaktadır. Ancak bu aktarım süreci, çeşitli yapısal, kültürel ve teknolojik etkenler nedeniyle olumsuz yönler içerebilmektedir. Bu bağlamda, kültürel mirasın korunması ve sağlıklı bir şekilde aktarılabilmesi için bu sorunların bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

3.6 Yerel Kültürel Unsurlara Ait Örnekler

Türkiye, zengin bir kültürel mirasa sahip olup, yerel kültürel unsurlar açısından oldukça çeşitli örneklerle sahiptir. Kültürel ve geleneksel festivaller açısından düşünüldüğünde, baharın gelişiyle kutlanan Hıdrellez, Türkiye'nin birçok bölgesinde, özellikle Edirne'de coşkuyla kutlanan bir bahar bayramıdır. Bir diğer yerel kültürel unsur örneği, Kırkpınar Yağlı Güreşleridir. Edirne'de düzenlenen bu geleneksel güreş etkinliği, Türkiye'nin en eski spor organizasyonlarından biridir. Her yıl düzenlenen bu etkinlik UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'nde de yer almaktadır. El sanatları kapsamında kabul edilen yerel kültürel unsur örneği de ebru sanatı, çini sanatı vb. diğer sanatlara örnek verilebilir. Özellikle ebru sanatı, su yüzeyinde boyaların dans ettirilmesiyle yapılan geleneksel bir Türk sanatıdır. Ayrıca İznik ve Kütahya'da üretilen çini, Osmanlı döneminden bu yana süregelen önemli bir el sanatı geleneğidir. Bu süslemeler, genellikle seramik tabaklar, fayanslar ve vazo gibi objeler üzerinde yapılır. Yerel kültürel unsurlara ait başka bir örnekte Türkiye'nin zengin mutfak kültürüdür. Özellikle Gaziantep mutfağı, UNESCO tarafından gastronomi alanında "Yaratıcı şehirler ağı"na dahil edilmiştir. Baklava, kebablar, yuvalama gibi yemekler bu bölgeye özgüdür (Giritlioğlu ve Bulut, 2015). Bir başka mutfak kültürüne sahip bölge ise Ege Bölgesi'ne özgü olan zeytinyağlı yemekler, sağlıklı ve lezzetli olmalarıyla bilinir. Özellikle Ege illerinin mutfağında önemli bir yer tutmaktadır (Şat, 2024).

Yerel kültürel unsurlara ait verilebilecek bir diğer örnekte müzik ve dans ile ilgili yerel faaliyetlerdir. Örneğin, Karadeniz Bölgesi'nde yaygın olan horon, hızlı ritmi ve enerjik figürleriyle bilinen bir halk dansıdır. Zeybek ise Ege Bölgesi'ne özgü bu dans olup, ağır ve onurlu hareketleriyle bilinir. Yerel kültürel unsurlar içinde geleneksel kıyafetler ve bunun içinde yer alan şalvar, bindallı ve Osmanlı döneminde yaygın olarak kullanılan fes, genellikle kırmızı renkte bir başlıktır. Günümüzde daha çok folklorik gösterilerde görülmektedir. Mimari olarak yerel kültürel unsurlara örnek verecek olursak, Karabük'te bulunan Safranbolu'nun geleneksel Osmanlı mimarisini yansıtan evleri, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır. Ayrıca Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Mardin, taş işçiliği ve özgün mimarisiyle ünlüdür (Atsız, 2016). Bursa Cumalıkızık evleri

de geleneksel ahşap işçiliğinin en güzel örneklerinden birini yansıtmaktadır (Pekerşen, Güneş ve Seçuk, 2019). Son olarak, aşıklık geleneği (Özünel, 2019), yerel iklim bilgisi ve halk takvimi geleneği (Deniz, Diker ve Çetinkaya, 2017), köy odası geleneği, keçe yapımı, Hacı Bektaş'ı Veli geleneği, halı dokuma, halay, türküler, Osmanlı evleri, kapalı çarşı, yarenlik geleneği, âşıklık geleneği, Türk kahvesi, Nevruz, Mevlevi sema ayinleri, Karagöz ve Hacivat gölge oyunu gibi bu örnekler, Türkiye'nin zengin kültürel çeşitliliğini yansıtan, kültürel unsurlar olarak ön plana çıkmaktadır (Deniz, 2009; Demir & Özdemir, 2013; Kaptan, 2024; Kafkasyalı, 2010).

3.7 Kültürel Mirasa Yönelik Politikalar ve Uygulamalar

Türkiye, zengin tarihi ve kültürel mirasıyla dikkat çeken bir ülkedir. Bu mirası koruma ve yönetme konusunda çeşitli politikalar ve uygulamalar geliştirilmiştir. Türkiye'de kültürel mirasın korunmasını sağlayan temel yasal düzenlemeler arasında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu yer alır. Bu yasa, kültürel ve doğal varlıkların korunması için gerekli düzenlemeleri yapmakta ve Koruma Kurulları gibi uzman komisyonların oluşumunu destekleyerek kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir (Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 1983). Ayrıca, kültürel mirasın tescili ve korunmasına yönelik süreçleri belirleyen aktif faaliyetler de gerçekleştirilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası da kültürel mirasın korunmasını devletin bir sorumluluğu olarak kabul edilmektedir. Yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasını detaylandıran çeşitli yönetmelikler ve genelgeler de mevcuttur (Türkan Kejanlı, 2007). Kültürel mirası koruma ve geliştirme konusunda sorumlu devlet kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı'dır. Bakanlık, çeşitli projeler geliştirir, tescil işlemlerini yürütür ve bu alandaki düzenlemeleri uygulamaktadır. Bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, kültürel varlıkların korunması, restorasyonu ve müze yönetimi konularında aktif görev almaktadır. Kültürel mirasın korunması hem ulusal hem de uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilir. Tescil ve envanter oluşturma süreci, koruma işlemlerinin temelini oluşturur. Restorasyon çalışmaları, uzman ekipler tarafından yapılır ve tarihi yapının orijinal özelliklerinin korunmasına özen gösterilir. Türkiye, UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi gibi uluslararası koruma mekanizmalarıyla işbirliği yapmakta ve kültürel mirasın korunmasına yönelik uluslararası standartları kabul etmiştir. Bu politikalar ve uygulamalar, Türkiye'nin zengin kültürel mirasını koruma ve gelecek nesillere aktarma amacını taşımaktan başka bir gayesi yoktur (Oğuz, 2021).

4. SONUÇ

Kültürel mirasın korunması ve geleceğe aktarılması, bir toplumun kimliğinin devamlılığı açısından son derece mühim bir olaydır. Smith (2006), kültürel mirasın, bireylerin ve toplumların kimliklerini inşa etmelerine yardımcı olan bir araç olduğunu belirtir. Yerel kültürel unsurlar, bu süreçte temel bir şekilde rol oynar; çünkü bu unsurlar, toplumların kimliğini oluşturan, onları diğer toplumlardan ayıran ve kültürel zenginliği sağlayan yapı taşlarıdır. Küreselleşmenin getirdiği homojenleşme tehlikesine karşı, yerel kültürel unsurların korunması ve tanıtılması, küresel kültürel çeşitliliğin devamlılığı için ciddi bir önem ortaya koymuştur (Giddens, 2002). Eğitim, toplumsal hafıza kurumları, medya ve yerel yönetimler gibi aktörlerin bu süreçteki rolleri, yerel kültürel unsurların gelecek nesillere aktarılmasında belirleyici olmuştur (İleri ve Gökçen, 2024). Bu bağlamda yerel kültürel unsurlar, sadece geçmişle bağları korumakla kalmaz, aynı zamanda kültürel çeşitliliğin ve zenginliğin geleceğe taşınmasında bir köprü görevi görür.

Kültürel mirasın aktarılmasında yerel kültürel unsurların korunması ve desteklenmesi, toplumsal sorumluluk bilinciyle ele alınması gereken bir süreçtir. Bu süreç hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çaba gerektirir ve bu çaba, kültürel mirasın sürdürülebilirliğini sağlamak için vazgeçilmezdir. Çalışmanın sonuçlarından anlaşıldığı üzere bu unsurlar, toplumsal hafıza, kültürel kimlik ve ekonomik kalkınma üzerindeki etkilerini kanıtlar niteliktedir (Dicks, 2000; Haldrup ve Bærenholdt, 2015; Kır Şimşek, 2024).

Yerel kültürel unsurlar, bir toplumun tarihi, coğrafi, sosyal ve ekonomik koşulları doğrultusunda şekillenen ve o topluma özgü olan çeşitli kültürel değerleri kapsamaktadır. Bu unsurlar, dil ve lehçelerden folklor, el sanatlarından mutfak kültürüne, geleneksel sporlardan mimariye kadar geniş bir alanda karşımıza çıkmaktadır. Her bir unsur, bir toplumun kimliğini, geçmişini ve kültürel mirasını yansıtarak, gelecek nesillere aktarılan önemli öğeler olarak ön plandadır. Küreselleşmenin etkisiyle bu unsurlar, kaybolma tehlikesi altında olduğu görülse de bu değerlerin belgelenmesi, korunması ve geleceğe aktarılması için çeşitli kültürel hareketler ve projeler gerçekleştirilmektedir. Kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması, aile içi eğitim, okullarda verilen dersler, yerel festivaller ve şenlikler, el sanatları ve zanaat atölyeleri, müzeler ve kültür merkezleri gibi çeşitli yöntemlerle sağlanabilir. Bu unsurlar, toplumların kendi kimliklerini tanımlamalarına, bu kimliği gelecek nesillere aktarmalarına, toplumsal dayanışmayı artırmalarına ve yerel ekonomiyi canlandırmalarına katkı sağlamaktadır (Harvey, 2001). Sonuç olarak, bu süreçte yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılacak çalışmalar, kültürel mirasın gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılmasında etkili olacaktır. Türkiye hem ulusal hem de uluslararası standartlara uygun şekilde, UNESCO gibi

mekanizmalarla işbirliği yaparak kültürel mirasını gelecek nesillere aktarmayı hedefleyen ülkelerden biri olduğu söylenebilir (UNESCO, 2025). Bu açıklamalar ışığında bazı önerileri sıralamak mümkündür. Küreselleşme sürecinde yerel kültürel unsurların nasıl etkilendiğini ve bu süreçte hangi unsurların korunmaya devam ettiğini inceleyen karşılaştırmalı çalışmalar yapılmalıdır. UNESCO gibi uluslararası kuruluşlarla iş birliği yaparak, kültürel mirasın korunması için uluslararası standartlara uygun politikaların gelişimi sürdürülmelidir. Bu iş birliği süreci, kültürel mirasın küresel ölçekte korunmasına katkı sağlayabilir ve Türkiye'nin kültürel zenginliğinin uluslararası alanda tanıtılmasına yardımcı olabilir.

TEŞEKKÜR/ ACKNOWLEDGEMENT

Yok/None.

YAZARLARIN KATKILARI / AUTHORS' CONTRIBUTIONS

Tüm yazarlar makalenin taslağının hazırlanmasına katılmıştır. Tüm yazarlar makalenin son halini okumuş ve onaylamıştır. / All authors have participated in drafting the manuscript. All authors read and approved the final version of the manuscript.

ÇIKAR ÇATIŞMASI / CONFLICT OF INTEREST

Yazarlar, makalede tartışılan materyalle ilgili olarak herhangi bir finansal kuruluşla çıkar çatışması olmadığını onaylar. / The authors certify that there is no conflict of interest with any financial organization regarding the material discussed in the manuscript.

MALİ DESTEK / FUNDING

Yazarlar, sponsorun bu çalışmanın sonucunu etkileyebilecek araştırmaya herhangi bir katılımının olmadığını bildirmektedir. / The authors report no involvement in the research by the sponsor that could have influenced the outcome of this work.

VERİ KULLANILABİLİRLİĞİ / DATA AVAILABILITY

Mevcut çalışma sırasında oluşturulan ve analiz edilen veri kümeleri makul bir talep üzerine ilgili yazardan temin edilebilir. / The datasets generated and analyzed during the current study are available from the corresponding author upon reasonable request.

ETİK BEYAN / ETHICAL STATEMENT

Bu makalede, bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkeleri takip edilmiştir. Bu çalışma insan veya hayvan denekleri içermemiştir ve ek etik komite onayı gerektirmemiştir. / In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed. This study did not involve human or animal subjects and did not require additional ethics committee approval.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akpirinç, E., & Mancı, A. R. (2019). Yerel halkın kültürel miras farkındalığı ve deneyimi: Şanlıurfa örneği. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 3(2), 245-260.
- Aksaç, E. (2025). Resim sanatının kültürel mirasın aktarılmasındaki rolü: İlkokul öğrencileri üzerine bir araştırma. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karabük Üniversitesi. Karabük.
- Aktan, C. C., & Tutar, H. (2007). Bir sosyal sabit sermaye olarak kültür. *Pazarlama ve İletişim Kültürü Dergisi*, 6(20), 1-11.
- Akyüz, Y. (2016). Eğitimin kültür ve uygarlıkları geliştirme ve yeni nesillere aktarma işlevi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 1(1), 1-18.
- Alangu, T. (2021). *Türkiye folkloru el kitabı*, 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları.
- Altınışik, M. E. (2023). Halk bilimi açısından kentsel dönüşümün kültürel mekân üzerindeki etkisi. *Mavi Atlas*, 11(2), 349-361. <https://doi.org/10.18795/gumusmaviatlas.1359608>
- Arioğlu, I. E., & Aydoğdu Atasoy, Ö. (2015). Somut olmayan kültürel miras kapsamında geleneksel el sanatları ve Kültür ve Turizm Bakanlığı. *Electronic Turkish Studies*, 10(16).
- Ashworth, G. J. & Graham, B. (2005). (Eds.). *Senses of place: Senses of Time*. Routledge.
- Ashworth, G. J., & Tunbridge, J. E. A. (2000). *Geography of heritage: Power, culture, and economy*. Arnold.
- Ashworth, G. J., Graham, B., & Tunbridge, J. E. (2007). *Pluralising pasts: Heritage, identity and place in multicultural societies*. Pluto Press.
- Atsız, O. (2016). Mardin ilinin doğal ve kültürel unsurlarının destinasyon pazarlamasında kullanımı: Yerel paydaşlara yönelik bir çalışma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi. İstanbul.
- Aykan, B. (2018). Kültürel miras hakkı: Kültürel mirasa insan hakları temelli güncel yaklaşımlar, *Alternatif Politika*, 10(2), 31-252.
- Belber, B. G., & Sözbilen, G. (2017). Yerel halk gözüyle turistik talebin kültürel mirasa etkisi: Kapadokya Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 59, 439-457.
- Berktaş, G., & Türközü, H. K. (2022). Güney Kore'nin somut olmayan kültürel miras (soküm) süreci ve kültürleri koruma yöntemi üzerine bir araştırma. *Erciyes Akademi*, 36(3), 1071-1084.
- Boratav, P. N. (2000), *100 Soruda Türk halk edebiyatı*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.

- Burke, P. (2008). *Kültür tarihi*, (Çev. Mete Tunçay), 2. Baskı, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Büyükkuru, M. (2023). Kültürel mirasın aktarımında dijital teknolojilerin kullanımı. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(İhtisaslaşma), 134-150. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1309699>
- Cuche, D. (2013). *Sosyal bilimlerde kültür kavramı*, (Çev. Turgut Arnas). Bağlam Yayınları.
- Curkan, S. C., Kasaroğlu, K., & Avcı, N. (2022). Türkiye'deki ramazan ritüellerinin gastronomi açısından değerlendirilmesi. *Gastoria: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 6(1), 103-122. <https://doi.org/10.32958/gastoria.1015596>
- Çakmak, A. İ. (2023). Kültürel mirasın aktarılmasında turist rehberliği mesleğinin etkileri, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Balıkesir Üniversitesi. Balıkesir.
- Çerkez, M. (2021). Tarihi ve kültürel özellikleri ile Kars'taki turizm faaliyetlerinde gastronomik unsurların önemi. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergisi*, 1(50), 43-63.
- Çetin, M. (2021). Kültürel değerlerin korunmasında mini müzecilik ve aile tipi müzeciliğin önemi. *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(30).
- David E. Kyvig & Myron A. Marty (2018). *Yanıbaşımızdaki tarih*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Demir, T., & Özdemir, B. (2013). Türkçe eğitiminde karagöz/gölge oyunları ile değer öğretimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 57-89.
- Demirci, G. (2019). Kültürel mirasın aktarılmasında ve korunmasında yerel toplumun etkisi: Bergama örneği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi. Antalya.
- Deniz, B. (2009). Türk dünyasında ölümlük halı, düz dokuma yaygı ve keçe geleneği. *Akdeniz Sanat*, 2(4).
- Deniz, T., & Çelik, Ö. (2020). Somut olmayan kültürel miras taşıyıcıları: Safranbolu el sanatları ustaları üzerine bir inceleme. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 25(43), 123-138.
- Deniz, T., Diker, O., & Çetinkaya, A. (2017). Somut olmayan kültür öğesi olarak yerel iklim bilgisi ve halk takvimi: Safranbolu'da (Karabük) bir saha araştırması. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 22(38), 205-226.
- Dicks, B. (2000). *Heritage, place and community*. University of Wales Press.
- Ekici, M., & Fedakar, P. (2014). Gelenek, aktarma, dönüşüm ve kültür endüstrisi bağlamında nazar ve nazar boncuğu. *Milli Folklor*, 26(101).
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, kültür ve turizm: Kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15(1-2), 51-59.
- Emekli, G. (2021). Coğrafya, turizm, kültür ilişkilerinin turizm coğrafyasına yansımaları ve kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 30(2), 405-428.
- Erden, A., (1998). *Anadolu giysi kültürü*, Ankara Dumat Ofset: 363.
- Erdoğan, E., (1993). *Kastamonu folkloru 2*. Ankara: Yıldız Matbaacılık: 265.
- Giddens, A. (2002). *Runaway world: How globalization is reshaping our lives*. London: Profile Books.
- Giritlioğlu, İ., & Bulut, E. (2015). Yerel halkın bakış açısına göre Gaziantep turizmi ve sürdürülebilirlik. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 5(1), 25-31.
- Graham, B. & Peter H. (2012). eds. *The ashgate research companion to heritage and identity*. Ashgate Publishing, Ltd.
- Graham, B. (2024). Heritage as knowledge: Capitalor culture? *Urban Studies*, 39/5-6. 2002. 1003–1017. <https://www.jstor.org/stable/43084760>
- Gülen, M. (2024). Türkçe öğretmenlerinin kültürel mirasın aktarılmasına yönelik görüşleri: Safranbolu kent örneği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karabük Üniversitesi. Karabük.
- Güneş, E., Pekerşen, Y., Nizamlioğlu, H. F., & Ünüvar, R. T. (2019). Konya ilinde sürdürülebilir turizm kapsamında kültürel mirasın korunması ve kullanımına yönelik yerel halkın görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-14.
- Güvenç, B. (1979). *İnsan ve kültür*, 3. Baskı, İstanbul: Remzi Kitabevi. 1979.
- Halaç, H. H., Bayır, Ö. G., & Köse, T. C. (2021). İlkokul öğrencilerine yönelik kültürel mirasa duyarlılık ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(31), 197-218.
- Halbwachs, M. (2017). *Memoire collective (1950)*. (Çev. Banu Barış), 1.Baskı, Heretik Yayınları.
- Haldrup, M. & Bærenholdt, J. O. (2015). *Heritage as Performance, in The Palgrave Handbook of Contemporary Heritage Research*, Waterton, E., Watson, S. (eds.). New York: Palgrave Macmillan, 52–68.
- Harrison, R. (2013). *Heritage: Critical approaches*. London: Routledge.
- Harvey, D. C. (2001). Heritage pasts and heritage presents: temporality, meaning and the scope of heritage studies, *International Journal of Heritage Studies*, 7(4). 319-338.
- Hevia, J. L. (2001). World Heritage, national culture, and the restoration of Chengde. *Positions*. 9(1). 219–243.

- İleri, A., ve Gökçen G. (2024). Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültürel Unsurlar: Yeni İstanbul Örneği. *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi* 3(2). 76-106.
- İlknur, Ş., & Muharrem, A., (2014). Geleneksel Kastamonu mutfağı ve kültürü. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Kaderli, L. (2014). Kültürel miras koruma yaklaşımlarının tarihsel gelişimi, *TÜBAKED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi*, 12. s. 29-41.
- Kafkasyalı, A. (2010). Türk dünyasında nevrus geleneğine toplu bakış. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 149-172.
- Kalaba, B. (2022). Kültürel mirasın sürdürülebilirliği kapsamında müzelerin önemi. *Turizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 102-112.
- Kaptan, M. N. (2024). Hermeneutik açıdan mevlevi ayinleri. *Tasavvur Tekirdağ İlahiyat Dergisi*, 10(1), 385-410.
- Kılıç, S. N., Ulusoy, H., & Avcıkurt, C. (2021). Somut olmayan kültürel miras unsuru olarak Pamukçu beldesi oyunları. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1). 524-541.
- Kır Şimşek, S. (2024). 1938-1950 *Dönemi kültürel miras politikaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Kişioğlu, E., & Selvi, M. S. (2013). Yerel etkinliklerin Tekirdağ'ın destinasyon imajına etkisi: yerel paydaşlar açısından bir değerlendirme. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 1(1), 68-102.
- Kroeber, A. L. & Clyde, K. (1952). *Culture: A critical review of concepts and definitions*, peabody Museum Press, Cambridge.
- Kurin, R. (2004). Safeguarding intangible cultural heritage in the 2003 UNESCO Convention: a critical appraisal. *Museum International*, 56(1-2), 66-77. <https://doi.org/10.1111/j.1350-0775.2004.00459.x>
- Kurt, M. (2009). Karaman'da eski çağlara ait kültürel unsurlar ve turizm açısından önemi. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 21. 165-196.
- Lowenthal, D. (1998). *The heritage crusade and the spoils of history*. Cambridge University Press.
- Majuyev, V. (1998). *Kültür ve tarih*, (Çev. Suat H. Yokova). İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Merton, R. K. (1968). *Social theory and social structure*. New York: Free Press.
- Murtezaoğlu, S. (2012). Kültürel belleğin ritüel yoluyla kuruluşu. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 5(9), 344-350.
- Oğuz, M. Ö. (2013). Terim olarak somut olmayan kültürel miras. *Millî Folklor* 25(100). 5-13.
- Oğuz, M. Ö. (2021). Halk biliminde koruma yaklaşımları ve SOKÜM sözleşmesi'nde kuşaktan kuşağa aktarım. *Millî Folklor*, 17(132), 5-15.
- Okur, A. (2013). Millî kültür ve folklorun Türkçe ders kitapları aracılığıyla aktarımı. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 877-904.
- Öter, Z. (2010). Türk el sanatlarının kültür turizmi bağlamında değerlendirilmesi. *Millî Folklor*, 22(86).
- Özbek Gül, M. N. (2022). *Sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih ve kültür unsurlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi. İstanbul.
- Özdemir, N. ve Öger, A. (2019). (Eds). *Kültürel miras yönetimi*. Ankara: Grafiker Yayınları. 2019.
- Özgürel, G., Alkan, Ö. & Ok, S. (2018). Datça badem çiçeği festivali'nin yöre turizmine olası etkileri: yerel esnaf üzerine bir araştırma. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 8(2), 10-19.
- Özkaynak, A. (2025). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kültürel miras öğretimine yönelik yeterlilikleri ile kullandıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi: Safranbolu örneği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karabük Üniversitesi. Karabük.
- Öztekin, Ö. (2005). *Cumhuriyet dönemi Türk eğlence kültürü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özünel, E. Ö. (2019). Geleneğin geleceği: somut olmayan kültürel miras unsuru olarak aşıklik. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 39-45.
- Parsons, T. (1970). *The Social System*. London: Routledge & Kegan Paul Ltd.
- Pekersen, Y., Güneş, E., & Seçuk, B. (2019). Kültürel miras turizmi değerlerinin korunması ve sürdürülebilirliği kapsamında yerel halkın tutumu: Cumalıkızık örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 350-368.
- Sarıcaoğlu, F. N. (2024). Somut olmayan kültürel mirasın risk alanları: Toplumsal uygulama, festivaller ve ritüeller. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi. Ankara.
- Serdar, A. (2015). Yerel ve ulusal ölçekte Lazlının etnik sınırlarının yeniden inşası: Dil, hafıza, kültür. *Mülkiye Dergisi*, 39(1), 93-134.
- Sevgi, S. (2024). Geleceğe notlar: Hasankeyf Süleyman Han Külliyesi koruma çalışmaları. *Sanat Tarihi Dergisi*, 33(1), 53-71.
- Smith, L. (2006). *Uses of heritage*. London: Routledge.

- Summak, E. (2024). Kültürel Semboller ve Halkla ilişkiler: Yerel ve Küresel Yaklaşımlar. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(35), 191-209.
- Şat, R. (2024). Kültürel miras açısından yöresel yemeklerin incelenmesi: Muğla düğün yemekleri örneği. *Turizm ve İşletme Bilimleri Dergisi*, 4(2), 279-302.
- Tören, E., Kozak, N., & Demiral, G. N. (2012). Eskişehir'in kültürel miras varlıklarının korunmasında kamu kurumlarının rolü. *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(2), 70-88.
- Tunbridge, J. E. & Ashworth, G. J. (1996). *Dissonant heritage: The management of the past as a resource in conflict*. Wiley.
- Turner, V. (1982). From ritual to theatre, New York. *Performing Arts Journal Publications*.
- Türkan Kejanlı, D. (2007). Türkiye'de koruma yasalarının tarihsel gelişimi üzerine bir inceleme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 179-196.
- Türkbay, Ö. Ç. (2021). Kültürel mirasın korunmasının insan hakları hukuku ile ilişkisi ve kültürel miras hakkı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 23(2), 1443-1481.
- Türker, A., & Çelik, İ. (2012). Somut olmayan kültürel miras unsurlarının turistik ürün olarak geliştirilmesine yönelik alternatif öneriler. *Yeni Fikir Dergisi*, 4(9), 86-98.
- Uçar, M. (2014). İlköğretim düzeyinde kültür varlığı ve koruma konularındaki eğitiminin etkinliği ve sivil toplum örgütlerinin eğitime katkısının değerlendirilmesi. *Megaron*, 9(2), 85.
- UNESCO (2017). Global Report on Culture for Sustainable Urban Development. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- UNESCO (2025). *World Heritage List*. Retrieved from <https://whc.unesco.org/en/list>.
- UNESCO. (2003). Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. Retrieved from <https://ich.unesco.org/en/convention>
- UNESCO. (2024). World Conference on Cultural Policies Mexico City 26 July-6 August 1982 Final Report, p. 41. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000052505>
- Yalçın, A., & Alkar, E. (2025). Beşinci sınıf sosyal bilgiler ders kitabında kültürel miras turizmi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 11(2), 92-106. <https://doi.org/10.24289/ijsser.1640961>
- Yaman, A. (2019). Küreselleşme süreci ve küreselleşmenin yerel kültüre etkisi. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergisi*. 44. 422-436.
- Yıldırım, E. (2020). Türk boylarından kurikanların maddi kültür unsurları. *Türk Dünyası Araştırmaları* 125(246). 27-40.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S. G. M. (2018). Kültürün mekânsal değişimler üzerindeki etkisi. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi* 4(3). 73-184.
- Yılmaz, C. (2023). Deneyimsel perspektiflerle kültürel turizm: Miras, inanç ve etnik çeşitlilik. Cemil Gündüz (Editör). *Deneyimsel Turizmde Yenilikçi Uygulamalar*, içinde, 51. Eğitim Yayınevi.
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, (1983) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2863&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

© 2019 & 2025 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license. (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

EXTENDED ABSTRACT

This study emphasizes the fundamental role of local cultural elements in transmitting cultural heritage and aims to evaluate the necessity of their preservation from a scientific perspective. In an era of globalization and digitalization, when cultures are facing the danger of homogenization, the preservation and promotion of local cultural elements is vital for the sustainability of cultural diversity. Cultural heritage is the totality of knowledge, skills, beliefs and traditions that a society has acquired in the historical process. It is also of great importance in terms of ensuring the sustainability of the elements that define social identity and distinguish it from other societies.

This study was conducted based on document analysis in accordance with the qualitative research method. Especially as it is understood from the title of the topic, the ten most known and used local culture elements were selected inspired by the literature (Aykan, 2018; Emekli, 2006; İleri ve Gökçen, 2024; Majuyev, 1998; Kaderli, 2014; Kır Şimşek, 2024; Kurt, 2009; Özdemir ve Öger, 2019; Oğuz, 2013; Yaman, 2019; Yıldırım, 2020; Yıldız, 2018; Kişioğlu ve Selvi, 2013) and based on this, their role in the transfer of cultural heritage was examined and interpreted in a descriptive way. When using descriptive statements, indicating the source is one of the steps taken to ensure credibility. Therefore, the research was examined from the specified sources in accordance with the subject and expressions that were not appropriate for the scope were not used. In conclusion, it is possible to state that the function of local cultural elements in the transmission of cultural heritage is directly related to the mission of these elements to represent a social identity and to carry cultural continuity into the future. In this context, while local cultural elements carry the legacy of the past to the present, they also serve as a bridge to the future (Harrison, 2013). Therefore, the importance given to local cultural elements in the process of protecting and transferring cultural heritage not only preserves our ties with the past, but also assumes the responsibility of carrying cultural diversity and richness to the future. Based on these explanations, the main purpose of this study is to indicate the role and importance of local cultural elements in the transfer of cultural heritage and to provide descriptive and explanatory information to the field, researchers and policy makers with the support of relevant literature.

The preservation and transmission of cultural heritage to the future is vital for the sustainability of a society's identity. Smith (2006) states that cultural heritage is a tool that helps individuals and societies to construct their identities. Local cultural elements play a fundamental role in this process, as they are the building blocks that form the identity of societies, distinguish them from other societies and provide cultural richness. Against the threat of homogenization brought about by globalization, the preservation and promotion of local cultural elements is crucial for the continuity of global cultural diversity (Giddens, 2002).

The roles of actors such as education, social memory institutions, media and local governments in this process have been decisive in the transfer of local cultural elements to future generations (İleri and Gökçen, 2024). In this context, local cultural elements not only preserve ties with the past, but also serve as a bridge to carry cultural diversity and richness into the future. Protecting and supporting local cultural elements in the transfer of cultural heritage is a process that should be handled with a sense of social responsibility. This process requires effort at both individual and societal levels, and this effort is indispensable to ensure the sustainability of cultural heritage. As it is understood from the findings of the study, these elements prove their effects on social memory, cultural identity and economic development (Dicks, 2000; Haldrup & Bærenholdt, 2015; Kır Şimşek, 2024). The transmission of cultural heritage to future generations can be achieved through a variety of methods such as family education, lessons in schools, local festivals and festivities, handicraft and craft workshops, museums and cultural centers. These elements contribute to communities defining their identity, passing this identity on to future generations, increasing social solidarity and stimulating the local economy (Harvey, 2001).

The results of this study are pertinent exclusively to qualitative research. The research is limited to the subject contents of local elements and methods of transferring cultural heritage in accordance with the purpose of the research based on the relevant literature. As a result, studies to be carried out at local, national and international levels in this process will be effective in transferring cultural heritage to future generations in a healthy way. It can be said that Turkey is one of the countries aiming to transfer its cultural heritage to future generations by cooperating with mechanisms such as UNESCO in accordance with both national and international standards (UNESCO, 2025). Comparative studies should be conducted to examine how local cultural elements are affected in the process of globalization and which elements continue to be protected in this process. In cooperation with international organizations such as UNESCO, the development of policies in accordance with international standards for the protection of cultural heritage should be

continued. This cooperation process will contribute to the protection of cultural heritage on a global scale and help promote Turkey's cultural richness in the international arena. This study is an original work in terms of identifying cultural elements and methods of transferring cultural heritage inspired by cultural heritage literature, contributing to the field and offering constructive suggestions. It is a remarkable study especially in terms of determining the methods of cultural elements to transfer cultural heritage.